

Váš dopis čj.

ZK Pha 240/2015

Ze dne

7. 12. 2015

Naše čj.

257/2016-KMP

Datum

24. 6. 2016

Vážený pan

Adam Zábranský

Zbynická 6

153 00 Praha 5 - Radotín

Datová schránka xwfwgha

Vyřizuje

Generální ředitelství

KMP

E kmpsek@gr.cd.cz

Zastupitelský klub Piráti

PID:

Číslo jednací: ZK Pha 240/2016

Doručeno dne: 12

Počet listů/příloh:

R O Z H O D N U T Í

České dráhy, a.s., Generální ředitelství (dále jen „povinný subjekt“) podle ustanovení § 15 a § 20 odst. 4 písm. a) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, rozhodlo ve správním řízení vedeném podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, ve věci žádosti o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, takto:

o d m í t á

na základě ustanovení § 8a ve spojení s § 8b, § 11 odst. 1 písm. a) a § 14 odst. 5 písm. d) ve spojení s § 15 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále též „Zákon“), žádost o poskytnutí informací podanou panem Adamem Zábranským, nar. 28.12.1993, Zbynická 6, 153 00 Praha 5 – Radotín (dále jen „žadatel“). Žadatel požádal o poskytnutí následujících informací:

„o poskytnutí veškeré dokumentace (předané dokumenty atd.) o poskytnutých právních službách právničky JUDr. Radmily Kleslové, která pro České dráhy dle informací z veřejných zdrojů pracovala mezi lety 2011 až 2015. Pakliže danou dokumentaci nemáte, upozorňuji vás tímto, že si ji můžete vyžádat od JUDr. Radmily Kleslové, která jakožto advokátka má povinnost

o poskytnutých právních službách vést přiměřenou dokumentaci a na vyžádání ji svému klientovi předložit. Pakliže záznamy o obdržené službě nemáte, dle mého názoru tím porušujete zásadu péče řádného hospodáře, protože potom by bylo neověřitelné, zda peníze za tyto právní služby byly vynaloženy hospodárně“.

A to z důvodu, že žádost směřuje k poskytnutí informací a dokumentů z oblasti obchodního tajemství, ochrany osobních údajů a jde o informace vzniklé bez použití veřejných prostředků.

O d ú v o d n ě n í:

Dne 10.6.2016 zrušil odvolací orgán rozhodnutí Společnosti České dráhy, a.s. se sídlem Praha 1, Nábřeží L. Svobody 1222, PSČ 110 15, IČ: 709 94 226 19.4.2016, č.j. 838/2016-025, jímž bylo rozhodnuto o odmítnutí žádosti o poskytnutí informací. Dne 7.12.2015 požádal žadatel povinný subjekt o poskytnutí následujících informací:

„o poskytnutí veškeré dokumentace (předané dokumenty atd.) o poskytnutých právních službách právničky JUDr. Radmily Kleslové, která pro České dráhy dle informací z veřejných zdrojů pracovala mezi lety 2011 až 2015. Pakliže danou dokumentaci nemáte, upozorňuji vás tímto, že si ji můžete vyžádat od JUDr. Radmily Kleslové, která jakožto advokátka má povinnost o poskytnutých právních službách vést přiměřenou dokumentaci a na vyžádání ji svému klientovi předložit. Pakliže záznamy o obdržené službě nemáte, dle mého názoru tím porušujete zásadu péče řádného hospodáře, protože potom by bylo neověřitelné, zda peníze za tyto právní služby byly vynaloženy hospodárně“.

Povinný subjekt opětovně přezkoumal své rozhodnutí a opětovně došel k názoru, že požadavku žadatele nelze vyhovět a to z následujících důvodů. V § 8a Zákona se uvádí, že *informace týkající se osobnosti, projevů osobní povahy, soukromí fyzické osoby a osobní údaje povinný subjekt poskytne jen v souladu s právními předpisy, upravujícími jejich ochranu*, tedy především se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně osobních údajů“).

Nařízení evropského parlamentu a rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) stanoví v odstavci 26 úvodního ustanovení, že „*zásady ochrany údajů by se mely uplatňovat na všechny informace týkající se identifikované nebo identifikovatelné fyzické osoby. Osobní údaje, na něž byla uplatněna pseudonymizace a jež by mohly být přiřazeny fyzické osobě na základě dodatečných informací, by mely být považovány za informace o identifikovatelné fyzické osobě. Při určování, zda je fyzická osoba identifikovatelná, by se mělo přihlédnout ke všem prostředkům, jako je například výběr vyčleněním, o nichž lze rozumně předpokládat, že je správce nebo jiná osoba používí pro přímou či nepřímou identifikaci dané fyzické osoby. Ke stanovení toho, zda lze rozumně předpokládat použití prostředků k identifikaci fyzické osoby, by mely být vzaty v úvahu všechny objektivní faktory, jako jsou náklady a čas, které si identifikace vyžádá, s přihlédnutím k*

technologii dostupné v době zpracování i k technologickému rozvoji. Zásady ochrany osobních údajů by se proto neměly vztahovat na anonymní informace, totiž informace, které se netýkají identifikované či identifikovatelné fyzické osoby, ani na osobní údaje anonymizované tak, že subjekt údajů není nebo již přestal být identifikovatelným. Toto nařízení se tedy netýká zpracování těchto anonymních informací, včetně zpracování pro statistické nebo výzkumné účely“. Dále v čl. 4 odst.1 tohoto nařízení se uvádí definice osobního údaje, což jsou „veškeré informace o identifikované nebo identifikovatelné fyzické osobě (dále jen „subjekt údajů“); identifikovatelnou fyzickou osobou je fyzická osoba, kterou lze přímo či nepřímo identifikovat, zejména odkazem na určitý identifikátor, například jméno, identifikační číslo, lokální údaje, síťový identifikátor nebo na jeden či více zvláštních prvků fyzické, fyziologické, genetické, psychické, ekonomické, kulturní nebo společenské identity této fyzické osoby“.

Odborná literatura se již delší dobu zabývá vztahem ochrany osobních údajů a Zákona. Jako příklad se uvádí názor dvou autorů JUDr. Václava Bartíka a JUDr. Evy Janečkové ASPI (25.6.2015), kde se mimo jiné uvádí, že:

„V současné době je pojem osobní údaj definován zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoOU“), a to v § 4 písm. a), podle něhož se osobním údajem rozumí jakákoli informace týkající se určeného nebo určitelného subjektu údajů. Subjekt údajů se považuje za určený nebo určitelný, jestliže lze subjekt údajů přímo či nepřímo identifikovat, zejména na základě čísla, kódu nebo jednoho či více prvků, specifických pro jeho fyzickou, fyziologickou, psychickou, ekonomickou, kulturní nebo sociální identitu. Prvním prvkem je vymezen rozsah. To znamená, že osobním údajem je informace, a to jakákoliv. ZoOU tedy informace jako takové nikterak nevymezuje, ale ani nijak neomezuje. Znamená to, že není kladen důraz na pravdivost informace, ba naopak, široká definice jako by předpokládala, že ne každá informace bude pravdivá a ZoOU dává nástroje, jak se s takovou situací vyrovnat. Může se také jednat nejen o informace tzv. objektivní, ale také o různé soudy, hodnocení, závěry a podobně. ZoOU však stanoví, že informace se musí týkat subjektu údajů (tedy fyzické osoby) a tato fyzická osoba pak musí být buď určená, nebo alespoň určitelná. I když lze jistě polemizovat, které informace jsou s to subjekt údajů určit, a to natolik přesně, aby nebyla zaměnitelná zajinou fyzickou osobu, lze nepochybně říci, že těmito údaji obecně bude jméno, příjmení, bydliště a případně i rok narození. Na základě těchto údajů bude fyzická osoba identifikována přímo a subjekt údajů tak bude určen. Fyzická osoba však může být identifikována, a tedy určena, v některých případech i menším rozsahem údajů. Pak se hovoří o určení nepřímém, tedy identifikovatelnosti, resp. určitelnosti subjektu údajů. ZoOU fakultativním výčtem uvádí, že pro identifikovatelnost je možno použít zejména čísla, kódy nebo specifické prvky vztahující se k fyzické osobě, spočívající v jeho fyzické, fyziologické, psychické, ekonomické, kulturní nebo sociální identitě.

Je třeba zvláště dbát na zohlednění všech faktorů, které v daném případě hrají roli. Jedním, avšak ne jediným faktorem jsou náklady na provedení identifikace. Kromě nich by měly

být vzaty v potaz zamýšlený účel zpracování a jeho struktura, výhody očekávané správcem údajů, zájmy jednotlivců, které jsou v sázce, i riziko organizačních selhání (například porušení povinnosti zachovávat důvěrnost) a technických problémů. Na druhé straně se jedná o dynamické kritérium, při jehož použití by měl být zohledněn aktuální stav technologií v době zpracování údajů a možnosti jejich vývoje za dobu, po kterou bude zpracování trvat.

Je možné, že s prostředky, které mohou být rozumně použity v současnosti, nelze identifikaci provést. Je-li zamýšlená doba uchování údajů jeden měsíc, lze předpokládat, že identifikace nebude možná po dobu existence daných informací, které by se proto neměly považovat za osobní údaje. „Pokud se však plánuje údaje uchovávat 10 let, správce by měl vzít v úvahu, že identifikace může být proveditelná například v devátém roce jejich existence, kdy by se z nich v důsledku toho mohly stát osobní údaje. Systém by měl být navržen tak, aby se dokázal přizpůsobovat takovým změnám v okamžiku, kdy nastanou, a aby do něj bylo možné včas začleňovat vhodná technická a organizační opatření.“

Zákon uvádí příkladný výčet kritérií, na jejichž základě může být fyzická osoba přímo identifikována (a bude tedy určena), anebo nepřímo identifikovatelná (bude tedy určitelná). Těmito kritérii tak mohou být čísla nebo kódy s nějakým vztahem ke konkrétní fyzické osobě, anebo větší či menší soubor informací, charakteristických pro omezenou skupinu fyzických entit stejných druhových charakteristik. Jedná se tedy buď o jednoznačné odlišení, resp. rozlišení fyzické osoby ve skupině dalších osob, anebo o možnost, že postupným skládáním informací lze dojít také určení fyzické osoby. Bude tedy vždy záležet na konkrétní situaci, nicméně při posuzování rozsahu údajů pro identifikovatelnost (ať absolutní, nebo relativní) bude vždy třeba věnovat patřičnou pozornost tomu, zda se už jedná o osobní údaje, nebo nejedená.

Otzáka, zda jednotlivec, jehož se informace týká, je, nebo není identifikovaný, tedy závisí vždy na okolnostech daného případu. V tomto kontextu je nutno nahlížet i na provozování kamerového systému“ a dále pak uvedl, že „pro určení, zda je osoba identifikovatelná, je třeba přihlédnout ke všem prostředkům, které mohou být rozumně použity jak správcem, tak jakoukoliv jinou osobou pro identifikaci dané osoby. Přitom je třeba zvláště dbát na zohlednění všech faktorů, které v daném případě hrají roli; jedním z faktorů je i zamýšlený účel zpracování a jeho struktura, výhody očekávané správcem údajů, zájmy jednotlivců, které jsou v sázce, ale i riziko organizačních selhání (např. porušení povinnosti zachovávat důvěrnost) a technických problémů.“

Lze tedy shrnout, že česká judikatura stále precizuje i základní definice v oblasti

ochrany osobních údajů, což vzhledem k obecně a stále více pocíťovaným zásahům do soukromí ve všemožných sférách běžného života lidí má svůj nezanedbatelný význam“.

Článek 7 odst. 1 Listiny práv a svobod (dále jen „Listina“) zaručuje nedotknutelnost osoby a jejího soukromí. Článek 10 odst. 3 Listiny zakotvuje právo každého na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě. Základní právo na ochranu soukromého života lze omezit za účelem ochrany základních práv jiných osob, anebo za účelem ochrany veřejného zájmu, který je v podobě principu či hodnoty obsažen v ústavním pořádku (viz nález Ústavního soudu ČR ze dne 18. 12. 2006, sp. zn. I. ÚS 321/06). Zásahy do základního práva musí odrážet specifika každého jednotlivého případu. V případě kolize jednotlivých ústavně garantovaných práv je na místě přistoupit k aplikaci testu

proporcionality, spočívajícím v testu vhodnosti, potřebnosti a poměrování (viz nález Ústavního soudu v nálezu ze dne 12. 10. 1994, sp. zn. Pl. ÚS 4/94).

Podle § 4 písm. a) zákona č.101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů „*pro účely tohoto zákona se rozumí osobním údajem jakákoliv informace týkající se určeného nebo určitelného subjektu údajů. Subjekt údajů se považuje za určený nebo určitelný, jestliže lze subjekt údajů přímo či nepřímo identifikovat zejména na základě čísla, kódu nebo jednoho či více prvků, specifických pro jeho fyzickou, fyziologickou, psychickou, ekonomickou, kulturní nebo sociální identitu.*“. Podle § 4 písm. e) zákona č.101/2000 Sb., je „*zpracováním osobních údajů jakákoliv operace nebo soustava operací, které správce nebo zpracovatel systematicky provádějí s osobními údaji, a to automatizovaně nebo jinými prostředky. Zpracováním osobních údajů se rozumí zejména shromažďování, ukládání na nosiče informací, zpřístupňování, úprava nebo pozměňování, vyhledávání, používání, předávání, šíření, zveřejňování, uchovávání, výměna, třídění nebo kombinování, blokování a likvidace.*“. Podle § 5 odst.2 zákona č.101/2000 Sb., může správce zpracovávat osobní údaje pouze se souhlasem subjektu údajů.

Povinný subjekt se domnívá, že dochází ke kolizi práva na ochranu soukromí ve smyslu čl. 10 odst. 3 Listiny základních práv a svobod a práva na poskytnutí informace ve smyslu čl. 17 Listiny z hlediska proporcionality. Povinný subjekt dovodil, že čl. 10 odst. 3 je speciálním ustanovením vůči čl. 17, neboť se týká toliko informací o osobě, zatímco čl. 17 se vztahuje na informace obecně. Při zveřejnění informace by převažovaly negativní dopady nejenom na dotčený subjekt, ale i na jeho vztahy k osobám jemu blízkým a k podřízeným pracovníkům.

Povinný subjekt proto upřednostnil ochranu práv a JUDr. Radmily Kleslové na ochranu jejích osobních údajů a to na základě níže uvedeného testu proporcionality tj. následky vydání informace pro ni i povinný subjekt:

a) Zahájení správního řízení Úřadem pro ochranu osobních údajů (ÚOOÚ) pro podezření ze spáchání správního deliktu spočívajícího v poskytnutí osobních údajů bez souhlasu subjektu těchto údajů

[dle § 45 odst. 1 písm. c) a e), resp. odst. 2 písm. a) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů]

- předpokladem odpovědnosti je, že poskytovatel osobních údajů poskytuje osobní údaje bez souhlasu subjektu údajů, resp. je poskytuje v rozsahu nebo způsobem, který neodpovídá stanovenému účelu
- správního deliktu by se formálně navenek dopustil povinný subjekt, který by následně mohla náhradu za škodu způsobenou zaplacením pokuty požadovat na svých
- zaměstnancích, kteří poskytnutí osobních údajů provedli nebo toto poskytnutí nařídili či předem schválili.

Sankcí je **pokuta** ve výši **do 5.000.000 Kč**, pokud se jedná o osobní údaj, týkající se jednotlivce, nebo **do 10.000.000 Kč**, pokud se jedná o osobní údaje více jednotlivců (v praxi Úřad pro ochranu osobních údajů uděluje běžně pokuty v rádu stovek tiisíc korun).

b) Trestní oznámení členů představenstva na povinný subjekt pro podezření z možného spáchání trestného činu neoprávněného nakládání s osobními údaji

(dle § 180 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník)

- předpokladem odpovědnosti je, že poskytovatel osobních údajů neoprávněně sdělí osobní údaje, které byly o jiném shromážděné v souvislosti s výkonem veřejné moci a způsobí tím vážnou újmu na právech nebo oprávněných zájmech osoby, jíž se osobní údaje týkají
- trestného činu by se dopustili konkrétní zaměstnanci povinného subjektu, kteří informace poskytli, případně jejich poskytnutí nařídili či předem schválili.

Sankcí je **odnětí svobody až na tři léta** nebo **zákaz činnosti**.

c) Občanskoprávní žaloba na ochranu osobnosti a soukromí proti povinnému subjektu

(dle § 82 a § 83 zákona č. 89/201 Sb., občanský zákoník)

- předpokladem občanskoprávní odpovědnosti je, že poskytovatel osobních údajů zasáhne poskytnutím údajů do osobnostních práv fyzické osoby, zejména jejího soukromí a důstojnosti
- zásahu do osobnostních práv by se navenek formálně dopustil povinný subjekt, který by následně mohl náhradu za škodu způsobenou zaplacením majetkové či nemajetkové újmy a nákladů soudního řízení požadovat na svých zaměstnancích, kteří poskytnutí osobních údajů provedli nebo toto poskytnutí nařídili či předem schválili.

Osoba poškozená poskytnutím osobních údajů může požadovat kromě **zdržení se dalšího poskytování osobních údajů i tzv. „přiměřené zadostiučinění“** (v praxi většinou ve formě omluvy), a dále finanční **náhradu nemajetkové újmy**, kterou v jednotlivých případech určuje soud dle vlastního uvážení.

Článek 7 odst. 1 Listiny základních práv a svobod zaručuje nedotknutelnost osoby a jejího soukromí. Článek 10 odst. 3 Listiny zakotvuje právo každého na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě. Základní právo na

ochranu soukromého života lze omezit za účelem ochrany základních práv jiných osob, anebo za účelem ochrany veřejného zájmu, který je v podobě principu či hodnoty obsažen v ústavním pořádku (viz nález Ústavního soudu ČR ze dne 18. 12. 2006, sp. zn. I. ÚS 321/06). Zásahy do základního práva musí odrážet specifika každého jednotlivého případu.

Dále je nutno rovněž dodat, že požadované informace se vztahují výlučně k *vnitřním pokynům a personálním předpisům povinného subjektu, jejichž poskytnutí je povinný subjekt rovněž oprávněn omezit* dle § 11 odst. 1 písm. a) Zákona. Podle ustálené judikatury soudů a komentářové literatury se za interní pokyn ve smyslu § 11 odst. 1 písm. a) Zákona vždy považuje ten vnitřní předpis, který nemá žádný vztah k vnějším subjektům tj. nepůsobí na venek ve vztahu k veřejnosti, což v případě žadatelovi žádosti o informaci na výši příjmu je splněno.

V neposlední řadě, je třeba upozornit žadatele, že paní JUDr. Radmila Kleslová vykonávala pro povinný subjekt svoji práci jako advokátku, tj. poskytovala právní poradenství a byla vázána zákonem č.85/1994 Sb., o advokaci, ve znění pozdějších předpisů. Ochrana informací obsahujících právní poradenství se výrazně projevuje zejména při poskytování právních služeb advokáty, kterým je povinnost ochraňovat takové informace uložena výslovně v ustanovení § 21 zákona č. 85/1996 Sb., o advokaci, ve znění pozdějších předpisů. Podle citovaného ustanovení je advokát povinen zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech, o nichž se dozvěděl v

souvislosti s poskytováním právních služeb a této povinnosti ho může zbavit pouze jeho klient. Pro zvýšení právní jistoty všech zúčastněných a pro zdůraznění mimořádné citlivosti takových informací je předepsáno, že zbavit povinnosti mlčenlivosti musí klient svého advokáta písemně nebo před soudem.

Na podporu svého tvrzení povinný subjekt uvádí s ustálené evropské judikatury o ochraně osobních údajů, že např. Rozsudek Soudního dvora EU (třetího senátu) ze dne 24.11.2011 spojené věci C-468/10 a C-469/10 uvádí, že *Čl. 7 písm. f) směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů musí být vykládán v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která v případě, že není dán souhlas subjektu údajů, vyžaduje k umožnění zpracování jeho osobních údajů, které je nezbytné pro uskutečnění oprávněného zájmu správce tohoto zpracování nebo třetí osoby či třetích osob, jimž jsou tyto údaje sdělovány, aby kromě dodržení základních práv a svobod subjektu údajů byly tyto údaje uvedeny ve veřejně přístupných zdrojích, a tím tedy kategoricky a obecným způsobem vylučuje jakékoli zpracování údajů, které nejsou v takových zdrojích uvedeny. Článek 7 písm. f) směrnice 95/46 má přímý účinek.*

Povinný subjekt trvá na svém názoru, že právo na ochranu osobnosti je právem základním, zatímco právo na informace je právem politickým. Základní práva jsou politickým právům nadřazena a v případě, že dojde ke kolizi těchto okruhů práv, mají základní práva prioritu před právy politickými. Je-li možné na základě speciální zákonné úpravy prolomení ochrany základních práv ve prospěch práv politických, je třeba vždy postupovat s nejvyšší mírou

obezřetnosti a prolamující právní normy aplikovat spíše restriktivně. V daném případě je právo na informace využíváno v rozporu s deklarovaným účelem k nátlaku, zaměřenému do osobní sféry osoby, která nedala souhlas se zveřejněním jejích osobních údajů. Podle názoru povinného subjektu je v dané věci třeba akcentovat ustanovení článku IV odst. 4 Listiny základních práv a svobod a ustanovení Zákona nesmějí být zneužívána k jiným účelům, než pro která byla stanovena.

Povinný subjekt odkazuje na ustanovení § 8a Zákona, že informace týkající se osobnosti, projevů osobní povahy, soukromí fyzické osoby a osobní údaje povinný subjekt poskytne jen v souladu s právními předpisy, upravujícími jejich ochranu.

Podle článku 10 Listiny základních práv a svobod má každý právo na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě.

V obecné rovině je ochrana informací obsahujících právní poradenství jednou ze zásad, která vyplývá přímo z čl. 96 odst. 1 Ústavy ČR a z čl. 37 odst. 2 a 3 Listiny základních práv a svobod. Podle citovaných ustanovení Ústavy a Listiny mají mít všichni účastníci v řízení před soudem, jiným státním orgánem či orgánem veřejné správy rovná práva a postavení a dále mají garantované právo na právní pomoc.

Na základě výše uvedeného povinný subjekt rozhodl tak, jak uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat v souladu s ustanovením § 16 a § 20 odst. 4 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů a ustanovením § 83 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, odvolání. Odvolací lhůta činí 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí, odvolání se podává prostřednictvím společnosti České dráhy, a.s., Nábřeží L. Svobody 1222, Praha 1, PSČ 110 15.

JUDr. Daniela Kovalčíková
zástupkyně ředitelky KMP